

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 8 korona
 Helyben: Félévre 15 " "
 Helyben: Egy évre 30 " "

Felolós szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

Egyesületi ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapá-u. 9. — Telefon 275

Becsvágy.

Írta: **Beksics Gusztáv.**

— április 7.

A nagy nemzetek államférfiainak elég egyszeres becsvágy. A nagygyá lenni akaró népek államférfiainak szükségük van kétszeres becsvágyra.

Épp így elégséges, ha nagy nemzetek szívét egyszeri becsvágy dobogtatja. Ellenben a nagyratörő kis népek egész valóját kétszeres becsvágyának kell betöltenie.

Tett és hatalmas cselekedet nélkül a becsvágy természetesen beteges ábránd. A gyenge izmok kóros görcse s a beteg idegek vonaglása. A szó papírsárkányon lovagoló hiu tetszelgés. Szemfényvesztés, önámítás vagy csalás. Avagy mindez együtt, vagy egyenkint.

De ha a becsvágy hajtókerekének valamely nemzet egész organizmusa engedelmessékedik, akkor valóban csodák történnek. Ha a becsvágy melegítő s erélyre acélező csodás fluiduma nemcsak áthatja a nemzetorganizmus minden izmát és idegszálát, hanem egyszersmind céltudatos tette sarkalja: akkor a nagy népekből világhatalom s a kis népekből nagy nép támad, mely utóbbiak később szintén világ-miszsiót teljesíthetnek.

A hol már készen volt a nagy nép és nagy állam anyaga, ott a vezérállamférfi, bármily lángelme fényes koronáját viselte, csak emberi munkát végzett. Nem teremtett, hanem csak a kész anyagot formálta meg.

Ha az anyag nagy, vagy mérhetetlen nagy volt, akkor az alkotás is nagygyá és mérhetlenné lett. De a kész anyag formálása még sem teremtő munka.

Bismarknak s elődeinek láng-

elméje a kis brandenburgi hercegségből s később Poroszországból ki-formálta a világhatalmi jelentőségre jutott német birodalmat. Ito márki rövid évtizedek alatt kibontakozásra bírta kulturai és katonai vonalon egyaránt a modern Japánt, mely most a szláv óriással, Oroszországgal verekszik. De itt és ott a nép és nagy állam anyaga készen állott.

Es mégis mily óriási munkát végzett az államférfiak és hadvezérek egész sorozata, valamint maga a társadalom, a nemzet, különösen Németalföldön. Mily következetes eszmének és erélynek s hozzá menynyi vérnek eredménye a nagy német egység.

Mily munkát kell tehát végezniök s mily céltudatos erélyt kell kifejtetniök oly népeknek és államférfiaknak, a melyek kicsiből akarnak nagygyá lenni. A melyeket végzetes missziójuk arra kényszerít, hogy okvetlenül nagygyá kell lenniök, mert mint kicsinyek földrajzi vagy etnográfiai helyzetüknél fogva szükségképp elvesznek.

Ily népeknél a teremtés munkájára van szükség, mert a nagy-ságnak csak erkölcsi s nem egyszersmind anyagi feltételei vannak meg.

Ily nép a magyar nemzet.

Nemzetünk és államférfiaink lelkét két becsvágy szárnyának kell emelnie. Az egyik becsvágy minden nép lelkének erkölcsi hatványa. A másikat azon kényszerűség hozza létre, hogy a magyar nemzet a Középdunánál, a germán, a szláv és a latin világ alakulási küzdeimének szinterén szükségképp nagygyá lesz, vagy szükségképp el fog zülteni.

Az ernyedtté puhaság s a keleti fatalizmus diványon egykedvűen szundikáló közöny ne reménykedjék

hiu ábrándokban. A tétlenségre okot kereső tunyaság ne bizzék abban, hogy a három nagy faj-erő világküzdelme békésen fog lefolyni s a magyar nemzet körül maguktól le-
 apadnak a fenyegető árvizek. Épp úgy mint a tavaszi nap növekvő melege kiszáritja a Tisza vízöntéseit.

Az anyagi érdekeket s a szociális kérdéseket előtérbe helyező tudományos nagyképűségnek se higyjen nemzetünk.

Lehet, sőt valószínű, hogy valamikor meghal, hogy később ismét feltámadjon a faji eszme. Lehet, sőt kívánatos, hogy a fajgyűlölet megszűnjék véres harcokba kergetni a népcsaládokat. Emberibb eszméknek kell diadalmaskodniok az embertelenségek felett. A későkor nemzedékei talán pirulni fognak miattunk, hogy gyűlöltük és irtottuk egymást, a miért más és más nyelven beszélünk s egymás ellen törő becsvágy tölti be lelkünket.

Talán a földi lét anyagi boldogulása lesz a népek humanisztikus törekvése. A kenyérkérdés háttérbe szorít minden egyéb problémát.

Am még beláthatatlan időkig folytatni fogja viláगतalakító hatását a nemzeti eszme s a fajkérdés. Tehát folytatni fogja egyszersmind békés és véres harcait.

E harcok legexponáltabb terén él a magyar nemzet. Es e harcok nem fognak szünetet ismerni, a mig a nemzeti és faji kérdés végleges leszámolásra nem jut.

Minden eszmét csak tulzása buktathatja meg.

Igy a nemzeti eszmét is csak tulzó érvényesülése szorítja vissza természetes és helyes korlátai közé.

A német, a szláv és a latin nemzeti eszme okvetlenül megkísérli teljes érvényesülését. Ily ismételt kísérlet nélkül a fajok óceáná-

TOLNAI DANIEL

Debrecen, Piac-utca 49 szám.

o a főpostával szemben, o

ajánlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség

Ocsó árak

nak háborgása nem fog elcsendesülni.

A magyar nemzetnek és a magyar államnak ekkép sziklaszilárdan ki kell alakulnia, hogy a tenger árja alá ne moshassa partjait.

Három tenger habtorlódása kell hogy mindenütt az egységes és szilárd magyar nemzet sziklagátját találja magával szemben.

E munkához, a teljes egység és szilárdság munkájához azonban kettős becsvágy és munka szükséges. Politikusaink és nemzetünk kettős erőfeszítése szükséges a nagy feladat megvalósítására.

Sőt a pusztá emberi munka nem elég. Szükség van egyszersmind a teremtés isteni munkájára. Államférfiaink agysejtjeiben e munka csodás delejének kell vibrálnia. Az isteni szikrának politikusaink agyából át kell pattania nemzetünkbe, hogy ezt az ön-teremtés s nagygyá alakulás csodás munkájára lelkesítse.

Csak így lesz Magyarország. Különbözik nem lesz. Mert, hogy nemzetünknek jövője legyen, okvetlenül nagygyá kell lennie.

Kapunyitás előtt.

— Saját tudósítónktól. —
Budapest, április 6.

Az új konzervatív párt alakulásáról a nyilvánosság elé került hírt nem cáfolták meg, sőt az az organum, a „Magyar Állam”, amelyről azt írták, hogy az új konzervatív párt érdekeit fogja szolgálni, a legnyiltabban hangoztatja ennek a pártnak a szükséges voltát.

Az új konzervatív párt alakulásához mi is szolgálhatunk egy adalékkal. — Zichy János grófnak a néppárt elnökségéről való lemondása után történt, hogy a néppárt már Csernoch János praelatuskanonok vendégei voltak Esztergomban. Jelen volt ott maga Zichy János gróf is. Az összejövetelnek az volt a célja, hogy Zichy János grófot az elnökségnek újra való elfogadására bírják. A gróf azonban ezt a leghatározottabban visszautasította és ott is, abban a társaságban hangoztatta a konzervatív irány szükséges voltát. A gróf mellé állottak az ott kifejtett éles vitában Meszlényi Pál, Abaffy Ödön és Simonyi-Semadan Sándor képviselők, a kiket a lapok is mint olyanokat emlitenek, mint a kik a grófot pártalakító törekvésében támogatni fogják.

Egy másik érdekes jelensége is van a politikának és ez az, hogy Bánffy Dezső báró mandátumot vállal, hogy zászlóját bent a parlamentben is kibonthassa. Bánffy Dezső báró a kolozsi kerületben lép fel, ahol győzelme nagyon valószínű.

A Kossuth-párton megint a delegáció kérdése kísért. A párton a kérdést, mikor azt Hentaller Lajos a legkon-

krétebb alakban felvetette, elodázták a parlamenti válságra tekintettel.

Most, hogy a politikai hullámok elültek, újra szóba került a dolog és a párt fiatalsága arra hivatkozással, hogy különösen a katonai kérdésekben szükséges a közös kormánynak hathatósabb ellenőrzése, elhatározta, hogy a képviselőház összeülése után azzal a kéressel fordulnak Kossuth Ferenchez, hogy a delegációba vonulás kérdésében pártértekezletet hívjon egybe. Ugy tudjuk, hogy a párt zöme a bevonulás mellett van, nem kizárt azonban, hogy a vének tekintélye döntő lesz és így a Kossuth-párt továbbra is intranszignus álláspontján fog maradni.

A debreceni egyetem ügye külföldi országokban.

Sok szó esett városunkban e napokban arról, hogy Csiky Lajos teológiai akadémiánk dékánja távoli országokba szándékozik kiutazni a Debrecenben fölállítandó egyetem érdekében.

Elküldtük a dékán urhoz lapunk egyik munkatársát s így teljes hitelességgel írhatjuk meg ez ügyben a következőket:

A föld összes presbiteriánus egyházai mintegy 28—30 esztendő óta hat évenként egyszer egyetemes gyűlésekre szoktak össze jönni, még eddig mindig csak angol nyelvet beszélő országokban. Már hét ilyen gyűlést tartottak eddig Nagy-Britanniában vagy Észak-Amerikában, amelyeken a presbiteriánus egyházi elveket valló magyar református egyház vagy képviselőileg, vagy üdvözlő levele útján mindig jelen volt.

Az idén június hó 28-án kezdődik a szövetség VIII. gyűlése az angolországi Liverpoolban. hova a magyar ev. ref. egyház konventje egyházi részről Balogh Ferenc debreceni teológia tanárt, világi részről pedig György Endrét, a magyar kormány Angolországban lakó gazdasági képviselőjét küldte ki képviselőknél Balogh Ferenc azonban, tekintettel előhaladt korára és a nagy ut fáradalmaira, lemondott szép megbízatásáról, s az illetékes hivatali tényezők ajánlatára Csiky Lajost bizta meg a konventi elnökség az egyháznak Liverpoolban való képviselésével, mint angolul jól beszélő s általában az angol viszonyokkal ismerős egyházi férfit.

Nem áll tehát egyik laptársunknak az a híradása, hogy Csiky maga kérte volna kiküldetését. Csiky e nagy útját össze akarja kötni egy bennünket debrecenieket közelebből is érdeklő fontos vállalkozással, azzal t. i. hogy a külföld több országában, pl. a németnyelvű Svájcban s Angol- és Skótszországban gyűléseket szándékozik rendeztetni, melyeken a debreceni egyetem eszméje mellett felolvasásokat, szabadelőadásokat tart, vagy a református templomokban prédikál, úgy, ahogy azt a körülmények hoz-

zák magukkal, vagy ahogy a helyi viszonyok engedik.

S természetesen mindenütt gyűjtéseket rendeztet a nagy célra. Kiváló súlyt akar helyezni arra, hogy a liverpooli világgyűlésen a föld összes református egyházi képviselőinek figyelmét felhívja a magyar reformátusság e fontos ügyére.

Ahogy eddig eddig áll a dolog, Svájcban, Bazelben kezdi meg Csiky missziói munkáját s föl akarja keresni Zürichet és a svájci köztársaság fővárosát: Bernt is, honnan Angliába megy át s eddigi terve szerint Londonban, Birminghamban, Liverpoolban, Manchesterben fog agitálni az általa képviselt ügy mellett, majd Skóciában Glazgowt s Edinburgot keresi föl. Természetes dolog, hogy e terv, főként a fölkeresendő helyeket illetőleg, még sok módosuláson mehet át.

Június legelején szándékozik Csiky utjára kelni s egyáltalában nem tartja kizártnak, hogy Nagy-Britanniában ezuttal csak előkészítő lépéseket fog tenni, hogy decemberben és januárban mertingerre végig a hatalmas Britt birodalmát, miután jól tudja, hogy júniusban és júliusban, mikor most odajut, az angol és skót előkelő világ, amelyre pedig célját illetőleg legnagyobb szüksége van, nyári időzésre elszéled a föld legkülönbözőbb részeire.

Érdeklünk várjuk a nagy és merész vállalkozás eredményét és mindenestre szerencsét kívánunk teológia akadémiánk dékánjának e szép eszméjéhez.

Haraszthy Lajos.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Értesítés adótárgyalásról.** Az 1902—1903. év folyamán keletkezett III. osztályu kereseti adóköteles üzletek és vállalatok III. oszt. kereseti adó javaslatának bizottsági tárgyalására a határidő a következő sorrendben tüzetett ki és pedig:

1904. év ápril 9-én I. ker. 654-től 736-ig, ápril 12. I. ker. 737-től 838-ig, ápril 13. II. ker. 459-től 547-ig, ápril 14. III. ker. 475-től 586-ig, ápril 15. IV. ker. 523-től 619 ig, ápril 21. IV. ker. 620-től 678-ig és mezőség, ápril 22. V. ker. 613-től 691-ig, ápril 23. V. és VI. ker. 692-től 739-ig és 548-tól 587-ig, ápril 25. VI. ker. 588-tól 660-ig, ápril 26. pénzintézetek.

Miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a jelzett napokon tartandó tárgyaláson városháza I-ső emelet 26. ajtó saját érdekekben megjelenni sziveskedjenek

× **Sorozás a központi járásban.** Hajdúvármegye központi járásában tegnap kezdődtek meg a sorozások. Még ma, 7-én és holnap 8-án is tartanak a sorozások, amelyeken részt vesz Orosz Sándor főszolgabíró is. A három korosztályból 660 katonaköteles kerül mérték alá.

× **A gazdasági ismétlőiskola.** Debrecen sz. kir. város gazdasági ismétlőiskola építését határozta el. Ez eddig több oknál fogva nem készülhetett el, most azonban Aczél Géza városi főmérnök betérjesztette ezen iskola tervrajzát és építési költségeit. Az ismétlő iskola alapos számítás szerint 43505 koronába kerül. Az iskola mellett tanítói lakás is lesz irodával és a szükséges mellékhelyiségekkel.

× **Pozsony város csatornázása.** A nagyobb városok valóságosan versenyre kelnek egymással, hogy közegészségügyük minden tekintetben javuljon. Így Pozsony most dolgozik csatornázási művén, mely 2.500.000 koronába kerül és négy év alatt készül el. A csatornázást az usztató rendszer szerint építik. A munkálatokat az Erdélyi és Társai cég végzi az országos vízépítési igazgatóság vezetése alatt.

× **A városi toronyórák gondozása.** A városi toronyórákat eddig Gróf Sándor gondozta. Most özvegye arra kérte a várost, hogy ezen gondozást ruházza ő reá. A városi tanács nemesen fogta fel az özvegy kérelmét és tekintettel arra, hogy a boldogult hasznos, igaz és hű polgára volt a városnak, mint honvédhadnagy a szabadságharc küzdelmében résztvevő, a városi toronyórák gondozását a megboldogult özvegyére átruházta.

× **A szegényügyi bizottság ülése.** A szegényügyi bizottság Oláh Károly tanácsnok elnöklése alatt pénteken délután 4 órakor ülést tart.

× **Villamvilágítás Békéscsabán.** Békéscsaba képviselőtestülete elhatározta, hogy a villamvilágítás berendezésére 450.000 korona kölcsönt vesz fel 50 évi törlesztésre. Az ország minden nagyobb városában lesz már villamvilágítás, csak mi térünk vissza a petroleum lámpához.

A Csokonai-kör ülése.

A Csokonai-kör tegnap délután 5 órakor választmányi ülést tartott a collegium tanácsstermében. Az ülésen megjelentek:

Komlóssy Arthur és Dobiecki Sándor alelnökök, Kardos Albert dr. titkár, Tüdős János dr. Körösi Kálmán dr. Hamar László, dr. Boldizsár Kálmán, Kone Ákos, Szávay Gyula, S. Szabó József és Zoltai Lajos választmányi tagok.

Az elnök üdvözlővén az egybegyűlteket megnyitja az ülést és bemutatja Biró Lajos tudós hazánkfia felolvasásának eredményét.

A választmányi ülés tárgyalás alá vette a debreceni dalos egylet átiratát, melyben tudatja, hogy a Mácsay Sándor által megzenésített Csokonai darabokat folyó hó 14-én a Bika szállóban tartandó Csokonai estén bemutatja és az ezen alkalommal úgy a dalegylet, mint a Cso-

konai kör tagjai 50 százalék beléptidij kedvezményben részesülnek,

Végül a dalegylet kéri néhány érdekelhető Csokonai ereklénynek a Csokonai estre való átengedését. A választmányi ülés a dalos egylet átiratát tudomásul veszi és a kérelemnek szives készséggel tesz eleget és Mácsay Sándornak, ki a dalok kéziratát a Csokonai körnek ajánlódta, köszönetét fejezi ki.

Most következett a választmányi ülés legérdekesebb pontja a Telegdy Kovács pályázatról szóló jelentés.

A Telegdy-féle pályázatra 10 pályamunka érkezett be. A bíráló bizottság Géresi Kálmán elnöklése alatt Ferenczy Gyula, Kardos Albert, Szávay Gyula és Makó Lajos tagokból állott. A bizottság kijelenti, hogy úgy számra, mint értékre kedvezőnek tartja az eredményt. A bíráló bizottság egyértelműleg abban állapodott meg, hogy A fekete ember dicsérfő felemlítésével a 800 korona pályadíj feleztessék meg a költői szépségekben gazdagabb Gábor diák és a szinzerüséggel kidolgozott Enyingei Török Bálint között annyival is inkább, mert Makó Lajos szinigazgató is mindkettőt szinrehozható drámai terméknek tartja. A jelíges levélke felbontatván kitünt, hogy A Gábor diák szerzője ifj. Vályi Nagy Gusztáv joghallgató, az Enyingi Török Bálint c. dráma írója pedig Szathmáry Zoltán hírlapíró.

Ezután dr. Körösi Kálmán a következő indítványt terjeszti a választmányi ülés elé: A magyar nemzet mindazon helyekre, ahol legnagyobb közjogi kincsünk a magyar szent korona valaha elhelyezve volt, kegyelettel tekint. A szent korona 1849. január elsejétől fogva pár hónapon át Debrecenben, tudomásom szerint a városháza magánlevéltári helyiségében őriztetett. Bizonyára Debrecen város társadalmának osztatlan helyeslésével találkozunk, ha a Csokonai-kör a városházát, mint az által történelmi nevezetességűvé vált épületet — emléktáblával megjelölné, sőt abban sem kételkedem, hogy az emléktábla költségeit városunk hazafias érzelmű, de a szent korona mindenképp feletti közjogi jelentőségét is átérzeni tudó közönsége a megjelölés költségeit is szívesen összeadná.

A választmány az indítványozó óhajlására megbizta Zoltai Lajos választmányi tagot, hogy levéltári és más adatok nyomán kutassa ki a szent korona Debrecenben történt elhelyezésének helyét.

Az ezzel kapcsolatos munkák elvégzésével Komlóssy Arthur, Körösi Kálmán dr. és dr. Kardos Albertet bizza meg.

A titkár több új tagot jelentett be.

A választmány az ideai közgyűlés határidejéül május 15-ikét tűzi ki.

Ezzel az ülés véget ért.

H I R K.

* **Változás a háziezredben.** Nagy volt tegnap este a bucsuzkodás a 39-es gyalog ezredben. Ma reggel 3 és 4 óra között hajnalban — mint már többször is hirt adtunk róla — távozott el városunkból a házi ezred első zászlóalja s vele annyi derék, jó kedvű tagja városunk társadalmának. Az egész ezred tisztika s az ezred zenekara kísérte a távozó bajtársakat, kik az ezred Temesváron időző részéhez rendeltettek le. A helyükbe jövő zászlóalj körülbelül e hónap 17-én érkezik városunkba.

* **Némethy Károly dr. kitüntetése.** Városunk eme kiváló szülöttjét méltó kitüntetés érte. Ő felsége érdemeinek elismerésül miniszteri osztálytanácsosból miniszteri tanácsossá léptette elő. Az általános örömből, melyet ez a kellemes hír keltett városunkban, mi is kivesszük a részünket.

* **Gyermekhullák a szemétdombon.** Botrányos dolog pattant ki a helybeli bábaképzőintézetben. A napokban egy Fischerné nevű asszony halott gyermeket szült az intézetben. A nő férje érdeklődött a gyermek sorsa iránt s megtudta, hogy a hulla nyomtalanul eltűnt. Azonnal jelentést tett dr. Kenézy Gyula igazgató főorvosnál, a ki szigorú fegyelmi vizsgálatot indított. De Fischer ebbe nem nyugodott bele s a királyi ügyészséghez fordult, mely a bűnügyi nyomozást elrendelte. Ennek során az egyik ápoló nő azt a vallomást tette, hogy a halva született gyermekek gödörbe dobása nem először történik. A nyomban megejtett kutatás megdöbbentő eredményre vezetett. Eddig három gyermekhullát találtak a szemétdömbön. Az eset annál kinosabb hatású, mert a városban éppen most sokat beszélnek a kórházi dolgokról, a miket már a fővárosi sajtó is elferdítve, hazug színezéssel tárgyal. Ez az eset bizonyára siettetni fogja a kórházi vizsgálat befejezését.

* **A hercegprimás körlevele.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Vaszary Kolos biboros hercegprimás tegnap becsátotta ki VII számú körlevelét, mely személyi változásokkal kezdődik. Ezután közli a belügyminiszternek a Családi Értesítők tárgyában kiadott rendeletét, majd a Lackenbacher-féle bibliai pályázat föltételeit. Végül könyvajánlások fejezik be a körlevelet.

* **Winkler püspök gyémántmiséje.** Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter Winkler József nagyváradi felszentelt püspök gyémántmiséje alkalmából a következő táviratot intézte a jubiléshoz:

Méltóságos és főtisztelendő Winkler József felszentelt püspök nagyprépost urnak Nagyvárad.

Méltóságod gyémántmiséje a legnemesebb emberi, hazafiai és főpapi érények zajtalan gyakorlatában befutott érdemű pályá emléknepje, melyen áldás

mondanak mindazok, kik kezeinek jótékonyágát érezték.

E napon őszinte tisztelete kifejezésével küldi legmelegebb szerencsekívánatait Méltóságodnak

Berzeviczy Albert.

* **A kefégyári munkaszünetek.** A kefégyári munkaszünetek oktalan torzalkodása alighanem véget ér. A két gyár tulajdonosai ugyanis az összes alkalmazottak munkakönyveit letétbe helyezte a főkapitányságnál. És Végh Gyula h. főkapitány, nagyon helyesen, tegnap délután kihirdette a szünet-tanyán, hogy a ki hétfőig újra munkába áll, annak könyvét vissza adják a gyártulajdonosok kezébe. A többiek kilépetteknek tekintik, a munkakönyv érvényessége megszűnik és a nem debreceni illetőségűeknek 24 óra alatt el kell hagyni a várost. Erre a munkaszünetek közt felülkerekedett a józan békés irányzat. Ma délelőtt tárgyalni fognak a gyárosokkal és a tárgyalás eredménye remélhetőleg a meg egyezés lesz.

* **A rohanó kerékpáros.** A sokszemű Cézár lelkületére mély világot vet az alábbi kis eset, amely itt köztünk, ugyszólván mindennyiönk szemeláltára történt. A főutca legforgalmasabb helyén, egyik saroküzet előtt ballag egy öszfűrtű, körülbelül hetven éves aggastyán. A mellékutcaába befordulandó, gyors iramodással jön egy kerékpáros és a mitsem sejtő öreget feldönti, hogy az másodpercek múltán tápázkodik föl sűrű nyögések közben. A kerékpáros ezalatt vigan karikázott tova... És vajjon ki sietett segítségére az öreg embernek, aki dűnyögve verte a port kopottas ruhájáról? — Az utca járó-kelő népe közönnyel, sőt mi több, hangos kacajjal szemlélte végig a neki olyan mulaiságosnak tetsző színjátékot.

* **Hatvani Károly halála.** Hatvani Károly városi végrehajtó tegnap reggel tüdőgyuladásban meghalt. Az elhunyt jó családból származott és a régebbi időkben vegyenos ur volt. Hivatalát lelkiismeretesen töltötte be.

* **Kert a városház előtt.** A városi székház előtt megkezdték a kis kert készítését. A munkát nagy erővel indult meg és néhány hét múlva az utcai kasszinó helyén zöld bokrokban és virágzó cserjékben gyönyörködünk.

* **Magyar püspökség Amerikában.** Hodobay Andor eperjesi görög katolikus kanonok már régebben Amerikában tartózkodik, mint kiküldött apostoli vizitátor. Nagy és nehéz munkát végez tul az Oceánon Hodobay, de a magyarság összetartandósága érdekében kifejtett lángbuzgalma bőséges sikerrel járt. A napokban Rómába utazott a magyar lelkü főpap és arra kérte a pápát, hogy adna engedélyt egy amerikai magyar püspökség felállítására, Beavatott körökben azt hiszik, hogy a római kuria a kérelmet teljesíteni fogja.

* **Tehervonatok összeütközése.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Szerdán hajnalban a rákosi rendező pályaudvaron két tehervonat összeütközött, a vasuti kocsi izzé, porrá törték és a pálya nagy területen erősen megrongálódott. Az összeütközés alkalmával egy államvasuti lakatos megsebesült. A karomból hajnali 4 órakor történt. Az 562 számú tehervonat, amely Szolnok felé ment, a hibás váltó állítás folytán egy vágányra került a Hatvan felől robogó 241 számú teher vonattal. A két vonat mozdonyvezetője későn vette észre, hogy egy vágányon robognak egymás felé és így az összeütközés megtörtént. Hat kocsi teljesen összetört, a mozdonyok is megsérültek. Az egyik kocsiából az erős összeütközés folytán kibukott Csentes János 25 éves magyar államvasuti lakatos, akinek a jobb karja eltört. A mentők a Rókus-kórházba szállították. A forgalmat most átszállással bonyolítják le. A rendőrség vizsgálatot indított, hogy megállapítsa, ki felelős az összeütközésért.

* **A világváros rejtelméből.** A berlini Friedrich-uton tegnapelőtt este, mintegy tíz óra tájban, egy elegánsan öltözött hölgy futott végig felbomlott hajjal és megoldott ruhával. A melléből pedig sűrűn folyt a vér. A járókelők megdöbbenve fordultak utána s többen a segítségére siettek. De a hölgy nem engedte magát feltartani, hanem vadul rákiáltott az utját állókra.

— Hagyjanak! ne bántsanak! ... Semmi közük hozzám.

Azonban nem sokáig bírta a hajszát. Egyszerre megállt s a következő percben összeesett. Ekkorra már nagy tömeg volt körülötte, amely felsegítette a szerencsétlent s mialatt valaki a mentőkért telefonált, egy orvos gondjaiba vette az ájldozó nőt, aki a nagy vérvesztéség következtében teljesen elerőtlenedett.

Ekkor látták csak, minő rendkívüli szép nő a sebesült. Füleiben mogyorónagyságu briliánsok ragyogtak, az ujjai is telve voltak gyűrűkkel s azok között jeggyűrű is volt.

— Ah, meghalok ... — sugta a hölgy.

— Csak bátorság, meg fogjuk menteni, — biztatta az orvos.

Erre szokatlan jelenet keletkezett. A hölgy egyszerre ingerültté lett, mindenáron felakart kelni s azt kiáltotta:

— Ne mentsenek meg! Miért avatkoznak az életembe? Én megakarok halni, tehát hagyjanak!

Vagy kétszáz ember tolongott most már a dráma színhelyére a kocsiközlekedés is elakadt. A rendőrök alig voltak képesek a tömeget eloszlatni. Végre jött a mentőkocsi, amely aztán elvitte a boldogtalan nőt a kórházba. Hanem alig ért a kocsi a kórházba, a sebesült meghalt. Utolsó szavai ezek voltak:

— Kíváncsiak vagytok? ... Hát nem tudtok meg semmit!

A titokzatos drámának mindeddig ismeretlenek a részletei. Annyit tudtak csak megállapítani, hogy a hölgy egy drezdai gyárosnak az özvegye, aki két év óta Berlinben lakik. Azt is megállapították, hogy a hölgynek viszonya volt egy fiatal tisztel, aki a napokban tartotta az eljegyzését más valakivel s ez a tény okvetlenül összefügg a drámával. De hogy miképpen kapta a hölgy a halált okozó sebet, azt nem sikerült eddig ki-

nyomozni. A kutatást folytatja a rendőrség.

* **Eljegyzés.** Weiszhaus Dezső, az Erber és Fleischmann cég utazója eljegyezte Frenkel Farkas leányát Margitkát Debrecenből.

* **Halálozások.** Városunk tegnapi halottai: Ladnoki Sándor ev. ref. 23 napos, Pollák Margit róm. kath. 20 hónapos, Gebei József ev. ref. 2 éves, Szunyoghy Anna ev. ref. 17 éves, Sarkadi János ev. ref. 40 éves, Fatti Eszter ev. ref. 24 éves, özv. Nagy Istvánné ev. ref. 73 éves, Lakatos József ev. ref. 53 éves, Gulácsi József ev. ref. 10 éves.

* **Furfangos lopás.** Érdekes zsebmetzés felderítésén fáradozik tegnap óta a rendőrség. Az esetet az alábbiakban adjuk elő: Papp Balázs h.-nánási marhakereskedő ökrök eladása végett városunkban időzött. A vásár közben Kohn Manó hatvan-utcai koresmájába is betért, hol egy ismeretlen, uriasan öltözött egyén csatlakozott hozzá. A barátkozás hamarosan megtörtént, úgy hogy még a „Kis Bika“ vendéglőbe is elnéztek egy pohár sörre. Papp Balázs, ki különben nem ivó ember, azt állítja, hogy itt igen keveset fogyasztott a megrendelt italból, mert valami különös ízt érezett rajta, ugyanyira, hogy azonnal rosszul is lett s a vendéglő egyik istállójában lefeküdt a szénára. Nemsokára felébredvén ijedten tapasztalta, hogy pénztárcája 1480 koronával eltűnt a zsebéből. Azonnal az ismeretlen barát után tudakozódott, de őt már sehosem találta. Most a rendőrség kutat a dologban s bizonyára rövidesen kiderül, hogy mennyi a való e regényes esetből.

* **Jószág a tilosban.** Petrus Pál nagycserei gazda ember panasolta tegnap a rendőrségen, hogy szomszédja Dobó János örizetlenül hagyta lovait s azok vetésében károkat okoztak. A rendőrség kideríti mi igaz a dologból.

* **Részeg napszámos.** Telák Mihály napszámos tegnap délután többet ivott a keleténél s a Rozsa utcán alapos utcai botrányt rendezett. A rendőrök hamarosan lefűlelték az okvetetlenkedő napszámost s beszállították a bűnygyi osztályra.

* **A levélért.** Ráncosképű, öreg anyóka dűcög be a nagy trafikba. Jobb kezében egy-két pénzdarábot szorongat.

— Mi jót hozott néni? — kérdezik tőle.

— A pénzt hoztam be a levélért.

— Micsoda levélért?

— Hát a szegény Jóska fiamnak irattam, a ki odakinn van Amerikába. Már nemsokára esztendeje lesz, hogy elment, tudom, sokszor gondol haza, bizonyosan sirva várja a leveletem.

— Hát aztán?

— Behoztam, bedobtam kint a ládába. Itt a huszonöt krajcár érte.

— Miféle huszonöt krajcár?

— Hát — kérem, amit fizetni kell érte, hogy elvigyék.

És leszámllálja a huszonöt krajcárokat.

* **Halálozás.** Az alábbi megrendítő halálesetről vettük a gyászjelentést. Ifj. szunyoghy Szunyoghy Bertalan és neje szabjái Pozsgay Jolán, valamint gyermekeik Márton, Jolán és Kata, továbbá szabjái Pozsgay Mórné született szunyoghy Szunyoghy Mária, mély fájdalommal tudatják a felejtethetlen jó gyermeknek, páratlan testvérnek, szerető unokának szunyoghy Szunyoghy Pannának folyó hó 6-án éjjel 2 órakor, 17 éves

korában, rövid, súlyos betegség után történt csendes elhunytát. Kedves halottnak hült tetemei folyó hó 8-án d. e. 10 órakor fognak a Kossuth-utca 45. sz. gyászháztól, az ev. ref. egyház rövid szertartása után, a debreceni vasuti állomáshoz, s onnan Ujfehértóra szállíttatni, ugyanaznap d. u. 1 órakor az ujfehértói vasuti állomástól az ev. ref. sirkertbe eltemettetni. Aldás és béke poraira! A temetést Gebauer K. temetkezési intézete rendezi.

*** Homokkerti birtokosok társasvacsorája.** A homokkerti birtokosok, kik két járást egyesítettek, ennek öröme társasvacsorát rendeznek. A társasvacsora május hó 1-én, este 8 órakor lesz, még pedig künn a kertésgházánál. Az egyesülés eme vidám ünnepsége iránt oly nagy az érdeklődés, hogy eddig már több mint száz résztvevő váltotta meg jegyét. — A vacsorát táncmulatság követi. A társasvacsorajegy ára egy személyre egy korona. Az étlap: pörkölt, turócsusza s hozzá 1 üveg homokkerti bor. A további liter 60 fillér. — A tiszta jövedelemből kelyhet vesznek az Imaház részére. — Jegyek előre válthatók: Sövényi István férfinévénél. Pajtás István cipészénél Petőfi-tér 4. szám, valamint a kertésgházánál és a kerületnél. Főrendező: Sövényi István, rendezők: Kurucz Lajos és Pajtás István. Pénztárnok: Békéssy András. Ellenőr: Kövér Gyula. Gazda: Deák Ferenc. Táncrendező: Hokk Gyula.

*** A trieszti általános biztosító-társaság** (assicurazioni generali) f. é. március hó 18-án tartott 73-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1903. év mérlegeit.

Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1903. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 656,787,581 korona és 31 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 28,731,705 korona 08 fillérré rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 14,002,387 korona 03 fillérről 174,192,235 korona 16 fillérré emelkedett.

A tűzbiztosítási ágban, beleértve a betöréssel-lopás elleni és tűkör-üveg-biztosítást a díjbevétel 12,989,614,539 korona biztosítási összeg után 21,276,945 korona 70 fillér volt, miből 8,716,810 korona 37 fillér viszontbiztosításra fordított úgy, hogy a tiszta díjbevétel 12,560,135 korona 33 fillérré rugott, mely összegből 8,669,907 korona 26 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 86,523,237 korona 41 fillér.

A szállítmánybiztosítási ágban a díjbevétel kitett 3,720,916 korona 60 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1,161,348 korona 49 fillérré rugott.

Kárakért a társaság 1903-ban 26,668,093 korona 31 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 768,682,165 korona és 96 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 23,505,036 korona 95 fillérré rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5,250,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamirányozására alakított tartalék, mely a 3,729,624 korona 17 fillér külön tartalékkal együtt 16,778,952 korona 01 fillérré emelkedett, továbbá felemlítendő a 160,000 koronára rugó kérés követelések tartaléka és a 378,042 korona 47 fillérnyi ingatlan tartalék. Ezekon kívül fennáll még egy 938,042 korona 47 fillért kitevő külön alap, melynek az a rendelkezése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékeknek vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 208,632,918 korona 73 fillérről 227,329,923 korona 25 fillérré emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések — 35,297,680 korona 66 fillér.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök — 19,464,641 korona 25 fillér.
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök — 723,807 korona 13 fillér.
4. Értékpapírok — 157,833,474 korona 11 fillér.
5. Tárcaváltók — 1,008,628 korona 72 fillér.
6. A részvényesek biztosított adólevelei — 7,350,000 korona.

7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelései, a hiteltelzők követeléseinek levonásával — 5,451,691 korona 28 fillér.

Összesen: 227,329,923 korona 25 fillér.
Ezen értékekből 45 millió korona magyar értékekre esik.

*** Rövid hírek. Égő folyó.** Az amerikai Standard petroleum társaságnak egyik vasvezetéke, melyen a forrásból a petroleumot vagy 200 kilométeren keresztül szivattyazzák, megrepedt. A kiömlő petroleum lefolyt a folyóba s folyt lefele a vizszinén, Liverpool közelében eddig ismeretlen okokból az óriási mennyiségű petroleum meggyuladt. A partok mentén többszáz méternyi távolságban minden elégett — *Gyilkosság véletlenségből.* Zsolnáról írják: Teszár Vilmos erdővéd, puskát vitt be javítás végett a vágjodhrágyi kovácshoz, mely véletlenségből töltve maradt. A kovács segédje a fegyvert javítani akarván, az elsült s a lövés a kovács ott lévő kis fiacskáját agyonlőtte. — *San-Marino új kormányzó.* Velencéből jelentik, hogy husvét első napján iktatták hivatalukba San-Marino új kormányzóit Bonellit és Mularanit, kik egy évig, maradnak hivatalukban.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti festészeti és fényképnagyi-tási műterme Piac-utca 44, dr. Ujjalussy-ház Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.

*** Intelligens ügyes kereskedősegédek** fényes keresetre tehetnek szert és állandó alkalmazást nyernek. Ajánlatokat L. A. jelige alatt a kiadóba kérünk.

*** Weidner József** 46 év óta fennálló cipő üzlete, berendezés és 5 évi bérlettel családi körülmények miatt eladó.

*** Kereskedelmi végzett** pénztáros kisasszonyt felvesz, előkelő üzlet irásbéli ajánlatok a kiadóhivatalba küldendő „Pénztáros” címen.

x Használja a híres Hajdusági bajszpedrót. Egy doboz 50 fill. Kapható. Debrecen Tóth Béla és Dr. Rothschnek V. Emil utóda gyógyszerárjaiban.

Ma este az Arany Bika kávéházban Rácz Károly zenekara játszik.

Király lányok fogságban.

— Koburg Lujza ügye. —

A koswigi fogoly.

Noussanne Henriknek a párisi Journal munkatársának alkalmá volt Koburg Lujza ügyét Mattasich Gézával együtt Koswigben a helyszínen tanulmányozni. Érdekes megfigyeléseiből egy bécsi lap-hoz a következő levelet intézte:

Tisztelt Uram!

Jelenleg Németországban tartózkodom. Meg akarok győződni, hogy Lujza hercegnő tényleg elmebajos-e? Azzal a meggyőződéssel térek vissza Franciaországba, hogy II. Lipót király legidősebb leánya nem örült, nem is volt soha és semmi más kívánsága nincs, minthogy fogságából kiszabadulhasson.

Nem árulhatom el, akikkel beszéltem, de különben a tények is nekem adnak igazat.

A szerencsétlen hercegnő enged az erőszaknak és türi nehéz fogságát, ez

egy gyöngye asszony, de nem beteg. A férje által reákönyösített, Gebauer asszony „udvarhölgy”, de valósággal kémhatalma alatt áll a hercegnő; Lindenholban sem nem tisztelik, sem nem ápolják őt a megillető módon.

A színlelt sétakocsizások és a drezdai utazás senkit se ejtsen kétségbe. A hercegnő fogva tartása havonta 900 márkába kerül és így a neki jogosan járó 120.000 márká évi járadékából a körülötte levő bankot gazdagítja. Meggyőződtem, hogy Petoerberben, a mikor Mattasich egész véletlenül találkozott séta közben a hercegnővel és „udvarhölgyével”; a hercegnő két napi magánzárkára lett ítélve. Bárcsak megőfölnék ezen híremet.

Március 31-én, csütörtökön történt meg velem, hogy a lindenhofi csendőrök engem is megfigyeltek és követtek . . .

(A szász trónörökösne.)

A szász trónörökösne az egész világtól elkülönítve él hazájának egyik zugában. Sohasem látogatják őt meg az atyja, férje vagy gyermekei. Ez az emberiségtelen eljárás bizonyítja, hogy belátták a hercegnővel szemben való igazságtalan eljárásukat. — Ha a szerencsétlen hercegnő örült, miért fordul el tőle a családja. Ha pedig büns, mi a hibája? . . .

A párisi „Journal”-ban részletesen be fogok számolni tapasztalataimról. De míg most igyekezem jó barátaim szívére appellálni és megkérni őket, hogy igyekezzenek a sajtóban a hercegnő ügyét támogatni. A szerencsétlenségnek nincs hazája, de még kevésbé van az igazságtalanságnak!

Fogadja . . .

Noussanne Henrik,

a párisi „Journal” munkatársa.

U. i. Az utolsó időben ismerkedtem meg Mattasichchal Bécsben. Kívánságomnak engedve jött Drezdába. Eltitkolta jelenlétét és kiegészítette tapasztalataimat. Hozzám intézett leveléből a következő részt közlöm:

. . . Mióta itt tartózkodom, a lindenhofi szanatórium csendőrökkel van körülvéve. A hercegnőnek nem szabad az épületből távoznia. Dr. Piersont táviratilag hívták ide, hogy személyesen ügyeljen a hercegnőre. Automobilon érkezett Messzinából tegnap ide. Ily körülmények között a legokosabb, ha elutazna Drezdából. Ott látta a csendőröket . . . Így gyógyítanak beteget? Avagy így őrzenek egy foglyot? Kérem tudassa ezt Franciaországban . . .

Mattasich Géza.

EGYLET.

Meghívó. A kereskedő ifjak társulatának tagjait felkérem, hogy f. hó 9-én, szombaton este fél 8 órakor a társulat helyiségében tartandó fontos értekezleten megjelenni sziveskedjenek. — Bárdos Géza, alelnök.

A siketnéma iskola telke. A siketnémaikat gyámolító egyesület kérvényt adott be a városhoz, hogy adna ingyenes telket a siketnéma iskolára. Ezen kérvényt a városi tanács áttette véleményezés végett azon bizottsághoz, mely az egyéb létesítendő alkotásokat tanulmányozza.

Köszönetnyilvánítás. A siketnéma iskola részére a következő adományokat vettem s köszönettel nyugtázom: O. Liska község gyűjtése 70 fill. Szilágy

vármegye 1 kor. 40 fill. Főszolgabíró
Nagykároly 7 kor. 80 fill. Napkor község
1 kor. 80 fill. Dombrád község 29 kor.
80 fill. Kerek Bálint, Szöllőssy Mariska,
Nadler Károly, Borbély József, Gaszner
Károly, Kutassy Miklós, Sztán Győző,
Véghő Sándor 1—1 kor. Ács Nagy Ká-
roly, Bartha Ferenc 2—2 kor. Gaál And-
rás 20 korona. — Füleky Pál, egyesületi
pénztáros.

S Z I N H Á Z.

MUSOR:

Apr. 7. csütörtök: A drótos tót, dal-
játék.

Apr. 8. péntek: Sursum corda, színmű
Előszőr.

Apr. 9. szombat: Sursum corda,
színmű.

Apr. 10. vasárnap: d. u. A piros bu-
gyelláris népszínmű, este Sursum corda
színmű.

— (Bob herceg.) Tegnap megint a
Bob herceg együgyűségei mulattatták a
közönséget. Ki tudja hányadszor és ki
tudja még meddig. Annyi bizonyos, hogy
a közönség izlése végtelenül súlyedt.
Valóban időszerű a kérdés, melyet fran-
cia műbirálók felvetettek, hogy a színház
fogalmát ketté kell választani s a közel
jövőben erősen meg kell különböztetni
egymástól a valódi színházat, melyben
az irodalom és művészet magasabbrendű
feladatait keresse a tisztelt izlésű művelt
közönség és a dalsarnoki mulatóhelyet,
melyben az olcsó léha szórakozás legyen
az egyetlen cél. Báró Wollzogen már
tett is ily irányban kísérletet az über-
brettli néven ismert varieté-színházzal.
Minálunk sajnos, egy pár év óta csak-
nem kizárólag ez az utóbbi kerekedett
felszínre. Csak az a baj, hogy mi még a
műsorban, a játékban, a szereplőkben egyre
igaziértéket, művészetet keresünk, a közön-
ség tömegei ellenben már szívesen fogadják
a teljes dalsarnoki mutatványokat. —
A baj elsősorban az, hogy a mi vidéki
színházaink a régi keretekben, a régi
jelszavakkal, a régi műsor beillesztésével
és a régi jogok hangoztatásával üzik a
rendszeres rombolást. Hihetetlen, hogy
például a debreceni közönség, mely a
70-es években, nagy operákért rajongott,
a 80-as években a fenkolt drámai költé-
szetben talált gyönyörűséget, a 90-es
években is még ének-művészetet, színészi
alkotó erőt tisztelt és becsült, ma már
válogatás nélkül falja a vékony lábszá-
rakat, a pávarikácsolást énekszamba ve-
szí. Én még eddig soha se láttam a Bob-
herceg-et. Tegnap néztem meg először,
és megborzadtam. Mennyi izléstelenség,
a cirkuszi klóvnóság mily merész bukfen-
cezése, rendezés falusátoralji, diszlet,
ruha kopott, zagyva, játék semmi, előa-
dás borzasztó rossz, valóságos vásári
komédia, nem színházi előadás: — és
a közönségnek ez tetszik! — Igazán
kétségbejítő. — Ez már a kölcsönös
súlyedésnek akkora foka, hogy szinte
azt kellene kívánni, bár levénne a kezét

a komoly várakozás teljesen erről a mu-
latóhelyről s a nyári dalsarnokokra ér-
vényes rendőri intézkedések lépnének
életbe a muzsák egykori templomában!
A történelmi hűség kedvéért megjegy-
zendő, hogy Rózsa Lili valóságos király-
néja az abszolút hangtalanságnak, egyéb-
ként vakbuzgó másolata Fedák Sári min-
den izléstelen, vad, szertelen anti-mű-
vészkedésének. Továbbá K. Hegyi Lilit
nemcsak megtapsolták, de még tapssal
is fogadták. A mókák borzalmas izléste-
lenségeiről szólni is fölösleges. Hiszen
elég, ha az ember azt látja, hogyan me-
részel (még ha operettliben is!) György
angol királyfi öltözködni: a ki az ilyes-
mit eltűri, sőt tetszéssel fogadja, az va-
lóban — gyógyíthatatlan. Azok a sza-
bályszerű Bob-ruhák igazi őrjöngései az
eszét vesztett divat mérhetetlen ferdesé-
gének. Nagy rázkódásokra volna szük-
ség, hatalmas viharokra, hogy a mákony-
tól dülöngő közönség legparányibb jelét
adja az elfajult izlés nyügeiből való
megszabadulás vágyának.

TAVIRATOK.

Károlyi Tibor meghalt.

Abbázia, ápr. 6. Gróf Károlyi Tibor
a főrendiház volt elnöke ma itt meghalt.
A Károlyi családot azonnal értesítették.
A gróf holttestét holnap hazaszállítják.

A volt spanyol királyné beteg.

Páris, ápr. 6. Izabella volt spanyol
királyné életveszélyesen megbetegedett.

Uj osztály a honvédelmi minisztérium- ban.

Budapest, ápr. 6. A honvédelmi mi-
nisztériumban külön építésügyi osztályt
állítanak fel.

Agyonvert malomigazgató.

Nagyszalonta, ápr. 6. Az itteni gaz-
dák gőzmalmának igazgatóját ismeretlen
tettesek fejszeceapásokkal agyonverték és
700 koronát elraboltak tőle. A rabló gyil-
kosokat keresik.

A japánok új haditerve.

London, ápr. 6. A japán haderők át-
lépték Mandzsú határát. A japánok meg-
változtatták haditerveket, mert az eddigig
egy japán katonatiszt elárulta az oroszok-
nak.

Osztálysorsjáték.

Budapest, ápr. 6. Az osztálysorsjá-
tékok mai húzásánál a következő nagyobb
nyereményeket sorsolták ki:

15.000 koronát nyert: 55930.
10.000 koronát nyertek: 13658 17482.
5000 koronát nyertek: 7481 33638
38638 64159 78738 80462 94796.
2000 koronát nyertek: 37 447 8336
8493 13008 32554 49164 50353 54114
55446 56176 56661 58096 69411 72808

27813 79015 79176 96152 99382 102858
151062 107369 108462.

Budapesti gabonatőzsde.

Budapest, április 6. Buzakinálát mér-
sékelt, vételkedv korlátolt. Nyugodt irány-
zat mellett 15.000 métermázsa került for-
galomba 2 és fél, közben 5 fil. rel olcsóbb
árakon. Egyéb gabonanemek bágyadtak.
Idő: borús.

| | |
|-------------------|----------|
| Buza áprilisre | 8 00—01 |
| „ októberre | 8 04—05 |
| Rozs áprilisre | 7 94—95 |
| „ októberre | 6 48—49 |
| Zab áprilisre | 5 22—23 |
| „ októberre | 5 52—53 |
| Tengeri májusra | 5 12—13 |
| „ júliusra | 5 23—24 |
| Repce augusztusra | 10 90—11 |

TÖVÉNYKEZÉS.

Az összevágott gépleány.

Egy emberi élet kialudt. . . Mikor
ezt így olvassuk vagy halljuk, alig érint
bennünket mélyebben. Csak mikor köz-
vetlen közelünkben történik valami ha-
lalos végű szerencsétlenség, akkor érez-
zük az elmulás hűvös szellőjét csipőn
arcunkba csapódni. — Így vagyunk a
Kelemen gazda fájdalmával is, ki egyet-
len leányát veszítette el mások akaratlan
gondatlansága folytán. Csak ha az ő
helyzetébe képzeljük magunkat, akkor
tudjuk a maga mivoltában megérteni azt
a nagy szomorúságot, mely őt a vélt vét-
kesek ellen kifakadni készítette. És ha
ő mérhetetlen bánatában igazságtalan-
nak tartja az igazságszolgáltatás alkal-
mazott mértékét, a maga szempontjából
teljesen igaza van.

Különben beszéljen helyettünk a
tudósítás, mely alább következik:

Még az elmúlt év augusztus havá-
ban történt Hajdu-Nánáson, hogy Cser
Gábor odaváló gazda cséplőgépe bugott
és kattogott a szérűn. A gépész, ki a
munkára és a gépre fölügyeit, Dobány
István volt. A gép mellett dolgozott Ke-
lemen Zsófia 16—17 éves hajadon is. —
Egyik forró napon a serény munka köz-
ben nem igen ügyelhetett oda a leány,
mert a gép dobja libegő ruhájánál fogva
elkapta. Zsófi leányzó a kerekek közé
került, amelyek súlyos sebeket ejtettek
testén, úgy hogy sérüléseibe néhány nap-
mulva bele is halt. Különösen beleját-
szott még a géppiszok is, mely a vérbe
jutva azt megfertőztette.

A géptulajdonost és a gépészt ezek-
nek alapján a debreceni kir. törvényszék
gondatlanságból okozott emberölésért
helyezte vád alá. A tárgyalás tegnap
folyt le a törvényszéki palota 2. számú
tanács termében.

A tárgyalás elnöke: Bolváry Lajos.
Bírák: Tatay Ferenc és Üdényi Nándor
dr. A közvédat Bálint Zsigmond al-

ügyész, az elsőrendű vádlott védelmét Kardos Samu dr. képviselte.

A tárgyalás délelőtt 9 órakor vette kezdetét, melynek folyamán kihallgatták tanukul az összes ott dolgozott munkásokat és az orvos szakértőt. Beigazolást nyert, hogy a vádlottak a halál bekövetkezésében vétkesek voltak annyiban, hogy a gépnél nem tették meg a szükséges óvintézkedéseket. Továbbá az első segély nyújtásához megkívántató kötszerek nem voltak rendben.

A tárgyalás még délutánra is átnyult, amikor a vádbeszéd és védelem hangzott el. Majd a bírák tanácskozássra vonultak vissza, melynek eredményeképpen d. u. 4 órakor kihirdették az ítéletet.

Elsőrendű vádlottat: Cser Gábort 1 hónapi fogház fő, és 400 kor. mellék; a másodrendű vádlottat: Dobány Istvánt 2 hónapi fogház fő és 200 kor. mellék-büntetésre ítélték. — Felek az ítélet ellen semmiségi panaszt jelentettek be.

§ Nagy Ákos ügye a Kurián. Tegnap délelőtt kezdte meg a kir. Kuria annak a nagyszabású országos feltűnést keltett ügynek tárgyalását, amely a Kardarkuti nábob hamis végrendelete címén már öt éve foglalkoztatja a bíróságokat. — A szenzációs bűnpör előzménye az, hogy még az 1899. évben május 26-án reggel meghalt Nagy Márton somogy megyei milliomos. — Az elhunyt unokaöccse Nagy Ákos a gazdaszony révén nyomban értesült a halálesetről mire kocsisát is beleszámítva, 6 tanút vett magához és áthajtatott nagybátyja birtokára. A halottat fölültette ágyában és a tanúk előtt egy komédiát játszott el. Ugyanis egy kedvező szóbeli végrendeletet mondott el a holttestem nevében. Ezt később írásba is foglaltatta és a jelenlétükkel aláíratta. Majd magához vette a 265,442 koronás takarékkönyvet és 234,000 K. értékű értékpapirokat. Az elhalt Nagy Márton rokonsága később az egész végrendeletet megtagadta. A vizsgálat előbb Pécsen, majd Budapesten folyt. A pestvidéki bíróság Nagy Ákost hamis tanuzásra való rábírás és lopás miatt egy évi börtönre és 100 korona pénzbüntetésre, kocsisát: Póré Jánost pedig hamis tanuzás vétsége miatt három havi fogházra ítélte. A többi vádlottakat ellenben felmentette. A kir. ítéletábrla mind a két elítelt vádlottat felmentette az összes vádak alól, a mi ellen a főügyesség semmiségi panaszt nyújtott be a kir. Kuriához. A kir. Kuria I. büntetőtanácsa Kelemen Mór elnöke és Dagárin Tamás bíró előadásában tegnap foglalkozott a semmiségi panaszokkal. Délig a vizsgálati iratok és ítéletek kerültek felolvasásra. Szünet után Baumgarten Izidor dr. koronaügyész helyettes tartotta meg nagyszabású vádbeszédét. Ítélet valószínűleg ma várható.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utócai
Debrecen, Kistemplombazár.

Ujjonnan átalakított divatáruház.

Külön szőnyeg-osztály.

Agy- és asztalterítők, Butorszövetek. Kocsi takarók, Függyönyök, Linoleum

Lópokróczok.

Óriási raktár.

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, görcs, és más ideges állapotba szenved, kérjen iratott, ingyen és bérmentve kapható a **szabd. hatyu gyógyszerár** által Frankfurt. Majnau



SZŐLÖLUGÁST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megű is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály, és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nicsien oly ház, melynek falai mellett a legosekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek a legremekesebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Érmelléki első szőlőültványtelep
cim Kágya, u. p. Székelyhid.

Virágot kedvelő és kert gazdák közönségéhez!

Van szerencsém tavasz beáltával tisztelettel figyelmüket elhívni arra, hogy nálam csakis legjobb minőségű és legmegbízhatóbb fajok, kipróbált jó csiraképességgel **vetemény és virágmagvak kaphatók.**

Megnyugvásom az, hogy 18 évi ittlétem alatt magas polcra emeltem a helyi kertészetet.

kiváló tisztelettel

Paczelt János.

A legjobb arczszépitő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arczot tisztítja, fehéríti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan.

Kitűnő toillet szappanok a

Serail-puder. Kiváló finom arczpora háromszinben, fehér, rózsza és oréma 1 dobozára 1 korona.

Epe-szappan.

o kenőcs használatához o

Szerail-szájviz. A legjobb szájvi.

Serail-crème. nappali használatra.

Főraktár: **Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovits Jenő, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraözy László, Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jéna** urak droguerájában.

Kapható továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerárban

Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerárban.

Egy tegely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tegely
ára 70 fillér

Aki olcsón, jól, praktikusán

és modernül

építkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához

DEBRECENBEN, Hunyadi-utca 21. szám.

Templomok, városi lakóházak, kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonozásokat vagy bármily építkezési munkákat helyben vagy vidéken olcsón a legjobb kivitelben elvállal. Épületekre törlesztéses kölcsönt eszközöl ki. Biztos sikerrel előkészít a kőműves, kőfaragó és ácsmesteri vizsgára. Építő iparosoknak előnyösen készít tervekét költségvetést stb.

272. v. k. szám.

1904.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. jbiróságnak Sp. V-1281-4-1903 számú végzése tolytán közhirrre tételük, miszerint Debreceni ipar és Kereskedelmi Bank részére Grünbaum Mór debreceni lakostól 280 kor. tőke, ennek esedékes 5 százalékos kamatai és eddig összesen, 49 kor. 90 fill. perköltés erejéig 1903 évi december hó 5-én bírólágl lefoglalt és 886 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok 1904 évi április hó 27 én d. e. 9 órakor kezdetét veendő és Piac utca 58 szám. alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni,

Debrecen, 1904 évi március hó 26-án.

Oláh Géza.
bírói kiküldött,

Mindenkinek saját érdeke, hogy

**férfi-, fiu, és gyermekruha
szükségletét**

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari szállító

Magyarország legnagyobb és legrégebb

férfi ruha üzletében

DEBRECEN,

Piac-utca 49. sz. alatt

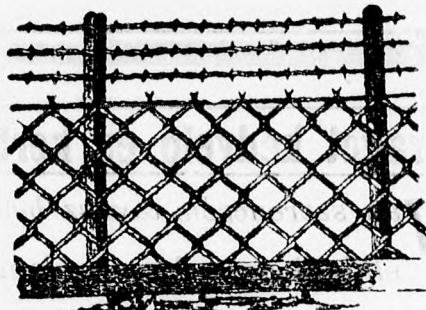
szerezze be.

Neubauer János

vassodrony-szövet, szita áru, szabadalmazott kocsi-ülés, ruganyos ágybetét és sodrony-kerítések gyára.

DEBRECEN, kétmalom-utca 4-ik szám.

Üzlothelyiség: Piac-utca 12. az Arany Bika szállodával szemben.



Gyártmányaimra számtalan sok kitüntetés és elismerést nyertem.

Készítek mindennemű sodrony kerítést a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig. Fácánok, erdők, szőlők, gyümölcsösök, udvarok, parkok, s baromfi udvarok kerítését. szórórosta szöveteket, föld és kavics áthányórosta sodrony lábtörlőt, ökör szájkosarakat, szóval mindennemű drótmunkákat. Kitűnő ruganyos ágybetéteket, szabadalmazott ruganyos acél sodrony kocsiülést

Ezen minta szerint készült kerítés igen olcsó s minden eddigi kerítést felülmúl tartósság és célszerűség tekintetében

Kívánatra képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Szives pártfogást kérve
NEUBAUER JÁNOS.

Triesti Általános Biztosító Társaság

(ASSICURAZIONI GENERALI)

Budapest, V. Dorottya-utca 10 szám.

A „Közgazdaság,” rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk

mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, a ki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás-harang-törés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég és viszontbiztosító r.-t., valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság” számára.

A debreceni fő ügynökség közgazdasági bank részvénytársaság.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.